

**СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО
МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ**

19.07.2022 № 70/15-р/к

Справа № 1/07-157-21

м. Київ

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 1/07-157-21 про порушення СУМСЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ В ОСОБІ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ (надалі – Міська рада) законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50, статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, а саме, легітимації вчинення КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «МІСЬКВОДОКАНАЛ» СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (надалі – КП «Міськводоканал» СМР, Підприємство) порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Першого відділу досліджень і розслідувань Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 23.02.2022 № 70-03/78-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії територіального відділення від 15.04.2021 № 70/163 - рп/к розпочато розгляд справи № 1/07-157-21 за ознаками вчинення Міською радою порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50, статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, а саме, легітимації вчинення КП «Міськводоканал» СМР порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (надалі – Справа).

2. Відповідач

Міська рада є юридичною особою,

- (3) Відповідно до статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Міська рада та її виконавчі органи входять до системи місцевого самоврядування
- (4) Згідно зі статтею 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Міська рада є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (5) Статтею 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що виконавчі органи рад створюються сільськими, селищними, міськими, районними в містах (у разі їх створення) радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами.
- (6) Відповідно до частини першої статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи.

3. Нормативно-правове регулювання

- (7) Відповідно до частини четвертої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюється Антимонопольним комітетом України.
- (8) Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (9) Отже, реалізація органами місцевого самоврядування покладених на них повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (10) Частиною шостою статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що виконавчий комітет сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради в межах своїх повноважень приймає рішення.
- (11) Відповідно до статті 13 Закону України «Про питну воду, питне

водопостачання та водовідведення» до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення належать, зокрема, затвердження місцевих правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення відповідних населених пунктів.

- (12) Згідно зі статтею 13 ¹ Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» скидання стічних вод у водні об'єкти допускається лише за умови дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій та нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин.

Місцеві правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населеного пункту встановлюють вимоги щодо приймання стічних вод населеного пункту.

Місцеві правила розробляються на підставі та з урахуванням вимог правил приймання стічних вод та порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, і затверджуються відповідними органами місцевого самоврядування.

У разі якщо відповідний орган місцевого самоврядування не прийняв рішення про затвердження місцевих правил, застосовуються правила приймання стічних вод, затверджені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

4. Обставини справи

- (13) Порядок та умови скидання стічних вод споживачів – суб'єктів господарювання до каналізаційної мережі м. Суми визначені Правилами приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Суми (надалі - Місцеві правила).
- (14) Місцеві правила затверджені рішенням виконавчого комітету Сумської міської ради від 15.01.2019 № 4 «Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Суми» (надалі - Рішення).
- (15) Місцеві правила розроблені та подані на затвердження до Міської ради КП «Міськводоканал» СМР.

КП «Міськводоканал» СМР засноване Сумською міською радою, зареєстроване

- (17) Відповідно до нової редакції статуту КП «Міськводоканал» СМР,

затвердженого рішенням Сумської міської ради від 28.02.2018 № 3084-МР (надалі – Статут), метою діяльності КП «Міськводоканал» СМР є забезпечення підприємств, установ, організацій та населення водою, здійснення відведення стічних вод та очистку стічних вод.

- (18) Згідно із Статутом КП «Міськводоканал» СМР є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків, печатку із власним найменуванням.
- (19) Також, Статутом визначено, що майно Підприємства складають основні фонди та оборотні кошти, а також інші цінності, вартість яких відображається у самостійному балансі Підприємства. Майно Підприємства є комунальною власністю територіальної громади і належить Підприємству на праві господарського відання.
- (20) Відповідно до інформації, розміщеної на офіційному сайті <https://usr.minjust.gov.ua> Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, видами діяльності КП «Міськводоканал» СМР є:
 - [REDACTED]
[REDACTED]
- (21) У розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Міськводоканал» СМР є суб'єктом господарювання.
- (22) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (23) Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення.
- (24) Отже, КП «Міськводоканал» СМР у розумінні статті 1 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природних монополій.
- (25) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002

№ 317/6605 (надалі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

- (26) Об'єктами аналізу є:
- послуги з централізованого водовідведення;
 - КП «Міськводоканал» СМР - суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водовідведення.
- (27) Споживачами послуг є юридичні особи – суб'єкти господарювання, які отримують або мають намір отримати послуги з централізованого водовідведення.
- (28) Абзацом двадцять сьомим статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» визначено, що централізоване водовідведення – господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (29) Згідно з пунктом 1 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (діяли до 01.05.2022) (надалі – Правила № 630), Правила № 630 регулюють відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальних послуг, і фізичною та юридичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.
- (30) Відповідно до пункту 2 Правил № 630 централізоване водовідведення - послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у відведенні стічних вод, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових централізованих систем водовідведення.
- (31) Згідно з Методикою товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (32) Централізоване водовідведення є послугою, яка не має замінників. Внаслідок технологічних особливостей централізованого водовідведення, конкуренція на зазначеному ринку відсутня.
- (33) Послуги з централізованого водовідведення в розумінні абзацу чотирнадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є товаром.
- (34) Товарними межами ринку є послуги з централізованого водовідведення.
- (35) Відповідно до вимог Методики територіальні межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (36) Згідно з Ліцензійними умовами провадження господарської діяльності з

централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 22.03.2017 № 307:

- місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії.
- (37) КП «Міськводоканал» СМР є виконавцем послуг з централізованого водовідведення в місті Суми.
 - (38) Отже, територіальними межами ринку послуг з централізованого водовідведення є територія міста Суми, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «Міськводоканал» СМР.
 - (39) Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок із сталою структурою.
 - (40) Часовими межами ринку послуг з централізованого водовідведення визначено 2019 – 2021 роки.
 - (41) Враховуючи викладене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Міськводоканал» СМР має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з централізованого водовідведення в межах території міста Суми, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «Міськводоканал» СМР.
 - (42) Діяльність у сфері надання послуг з централізованого водовідведення регулюється, зокрема, Законом України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», Правилами приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення, затвердженими Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.12.2017 № 316, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 15.01.2018 № 56/31508, (надалі – Правила № 316).
 - (43) Відповідно до статті 13-1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» скидання стічних вод у водні об'єкти допускається лише за умови дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій та нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин.

- (44) Місцеві правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населеного пункту встановлюють вимоги щодо приймання стічних вод населеного пункту.
- (45) Місцеві правила розробляються на підставі та з урахуванням вимог правил приймання стічних вод та порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, і затверджуються відповідними органами місцевого самоврядування.
- (46) Відповідно до пункту 2 розділу I Правил № 316 ці правила поширюються на суб'єктів господарювання, які надають послуги з централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод) (далі - виробники), на юридичних осіб незалежно від форм власності та відомчої належності, фізичних осіб - підприємців, фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність і взяті на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом України, які скидають стічні води до систем централізованого водовідведення або безпосередньо у каналізаційні очисні споруди (далі - споживачі).
- (47) Пунктом 4 розділу I Правил № 316 визначено, що на підставі цих Правил виробник розробляє місцеві Правила приймання, в яких враховують місцеві особливості приймання та очищення стічних вод, а також визначають ДК забруднюючих речовин, що можуть скидати до системи централізованого водовідведення.
- (48) Місцеві правила приймання затверджуються органами місцевого самоврядування та є обов'язковими для виробників та споживачів.
- (49) Відповідно до пункту 3 розділу IV Правил № 316 споживачі, які скидають стічні води до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на каналізаційні очисні споруди виробника, повинні забезпечити можливість проведення виробником у будь-який час доби контролю за скидом стічних вод.
- (50) Згідно з пунктом 4 розділу IV Правил № 316 для визначення вмісту забруднень у стічних водах споживачів використовуються дані лабораторії виробника, у разі її відсутності - інших лабораторій, що здійснюють свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».
- (51) Відповідно до пункту 5 розділу IV Правил № 316 під час проведення аналізу проб стічних вод, відібраних у споживачів, використовують засоби вимірювальної техніки, повірені уповноваженими органами відповідно до вимог статті 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».
- (52) Згідно з пунктом 6 розділу IV Правил № 316 з метою контролю якості

стічних вод споживачів виробник здійснює відбір контрольних проб. Виявлені в цих пробах перевищення ДК забруднюючих речовин у стічних водах є достатньою підставою для нарахування плати за скид понаднормативних забруднень.

- (53) Пунктом 9 розділу IV Правил № 316 визначено, що у разі незгоди споживача з результатами даних лабораторії виробника щодо якості стічних вод згідно з аналізом контрольної проби, за результатами якого зроблено висновок про наявність у стічних водах споживача перевищень ДК забруднюючих речовин, споживач має право звернутися до незалежної лабораторії, що здійснює свою діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», для проведення аналізу арбітражних проб, які відбираються одночасно з контрольною пробкою і зберігаються належним чином виробником та споживачем.
- (54) Згідно з частиною першою статті 8 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» у сфері законодавчо регульованої метрології застосовуються засоби вимірювальної техніки, які відповідають вимогам щодо точності, регламентованим для таких засобів, у встановлених умовах їх експлуатації.
- (55) Частиною другою статті 8 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» визначено, що експлуатація засобів вимірювальної техніки, які застосовуються у сфері законодавчо регульованої метрології (далі - законодавчо регульовані засоби вимірювальної техніки), здійснюється з дотриманням правил застосування таких засобів, встановлених у нормативно-правових актах, і вимог щодо їх експлуатації, встановлених в експлуатаційних документах на такі засоби.
- (56) Відповідно до частини четвертої статті 8 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» законодавчо регульовані засоби вимірювальної техніки дозволяється застосовувати, випускати з виробництва, ремонту та в продаж і видавати напрокат лише за умови їх відповідності цьому Закону та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.
- (57) Отже, з урахуванням норм діючого законодавства, зокрема, для контролю якості стічних вод споживачів використовують засоби вимірювальної техніки, повірені уповноваженими органами відповідно до вимог статті 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».
- (58) Інших умов та вимог до засобів вимірювальної техніки, повірених уповноваженими органами відповідно до вимог статті 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», для контролю якості стічних вод споживачів діючим законодавством не передбачено.
- (59) Аналізом положень Місцевих правил встановлено наступне.

- (60) Відповідно до пункту 1.2 Місцевих правил ці правила поширюються на суб'єктів господарювання, які надають послуги з централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод) (далі - виробник), на юридичних осіб незалежно від форм власності та відомчої належності, фізичних осіб – підприємців, фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність і взяті на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом України, які скидають стічні води до систем централізованого водовідведення або безпосередньо у каналізаційні очисні споруди м. Суми (далі - споживачі).
- (61) Отже, Місцеві правила є обов'язковими для виконання виробником та споживачами – суб'єктами господарювання.
- (62) Згідно з пунктом 6.5. Місцевих правил під час проведення аналізу проб стічних вод, відібраних у споживачів, використовують засоби вимірювальної техніки, повірені уповноваженими органами відповідно до вимог статті 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».
- (63) Відповідно до пункту 6.6. Місцевих правил з метою контролю якості стічних вод споживачів виробник здійснює відбір контрольних проб. Виявлені в цих пробах перевищення ДК забруднюючих речовин у стічних водах є достатньою підставою для нарахування плати за скид понаднормативних забруднень.
- (64) Пунктом 6.9. Місцевих правил визначено, що у разі незгоди споживача з результатами даних лабораторії виробника щодо якості стічних вод згідно з аналізом контрольної проби, за результатами якої зроблено висновок про наявність у стічних водах споживача перевищень ДК забруднюючих речовин, у споживача є право звернутися до незалежної лабораторії, що здійснює свою діяльність у цій галузі відповідно до Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», для проведення аналізу арбітражних проб, які відбираються одночасно з контрольною пробкою і зберігаються належним чином виробником та споживачем, з урахування вимог та положень ДСТУ ISO 5667-3-2001 «Якість води. Відбір проб. Частина 3. Настанови щодо зберігання та поводження з пробами».
- (65) Відкриття арбітражної проби та її аналіз в незалежній лабораторії проводиться в присутності представників споживача, виробника та незалежної лабораторії, в якій проводиться даний аналіз. Відкриття арбітражної проби оформлюється відповідним актом згідно із додатком 6 до цих правил.
- (66) Відповідно до пункту 6.10 Місцевих правил незалежна лабораторія повинна при проведенні аналізу арбітражних проб застосовувати однакові з виробником методики виконання вимірювань складу та властивостей проб стічних вод та вимірювальні прилади.
- (67) Отже, Місцевими правилами визначені умови щодо:

- застосування незалежними лабораторіями однакових з Підприємством методик вимірювання;
- використання незалежними лабораторіями однакових з Підприємством вимірювальних приладів;
- присутності під час проведення аналізу арбітражної проби представника Підприємства.

- (68) При цьому, діюче законодавство не передбачає таких вимог до незалежних лабораторій, зокрема, при проведенні аналізу арбітражних проб стічних вод споживачів.
- (69) Зміст Місцевих правил, зокрема, пунктів 6.9 та 6.10, встановлюють умови для незалежних лабораторій, при яких обставинах, за якою методикою та на яких приладах вони мають проводити аналіз арбітражних проб стічних вод споживачів – суб'єктів господарювання, що суперечить вимогам діючого законодавства.
- (70) ДП «Сумський регіональний науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації» (ДП «Сумистандартметрологія») листом від 13.01.2020 № 6/58 (вх. від 23.01.2020 № 68-01/149) повідомило, що «... Кожна лабораторія самостійно приймає рішення щодо застосування конкретної методики виконання вимірювання (МВВ), яка перед застосуванням повинна бути валідована (процедура оцінки придатності методики для застосування в конкретній лабораторії). Основні критерії для вибору МВВ – дотримання вимог до показників точності та правильності вимірювань вміст елементів .. в заданому діапазоні вимірювань; межа виявлення елементу; наявність в лабораторії апаратури (засобів вимірювання, стандартних зразків, інше), передбачених МВВ.

Єдність вимірювання ... під час визначення вмісту речовин ... забезпечується застосуванням стандартизованих МВВ, повірених або відкаліброваних ЗВТ, стандартних зразків з діючим терміном придатності....» (мова оригіналу).

- (71) Також, Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (Мінекономіки) у листі від 10.02.2020 № 3423-08/7274-03 зазначило, що «... Відповідно до статті 7 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» результати вимірювань можуть бути використані у сфері законодавчо врегульованої метрології за умови, що для таких результатів відомі відповідні характеристики похибок або невизначеність вимірювань.

Методики вимірювань у сфері законодавчо регульованої метрології, що є обов'язковими до застосування визначаються в нормативно-правових актах або в нормативних документах, на які є відповідні посилання в нормативно-правових актах.» (мова оригіналу).

- (72) Зміст пунктів 6.9 та 6.10 Місцевих правил, розроблених КП «Міськводоканал» СМР, може призвести до настання негативних наслідків для споживачів послуг з централізованого водовідведення у вигляді необґрунтованого нарахування плати (штрафні санкції) за скид понаднормативних забруднень.
- (73) Так, АТ «Науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут атомного та енергетичного насособудування» у заяві зазначає, що КП «Міськводоканал» СМР на каналізаційному випуску № 1 за адресою: м. Суми вул. 2-га Залізнична, 2 відібрало проби та направило в хімічну лабораторію Підприємства для проведення аналізу. Одночасно з контрольною пробой була відібрана арбітражна проба.
- (74) Заявник скориставшись своїм правом на вибір незалежної лабораторії для проведення аналізу арбітражної проби уклало договір з лабораторією Регіонального офісу водних ресурсів у Сумській області (надалі - Лабораторії), що здійснює діяльність у цій галузі відповідно до вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».
- (75) Відкриття арбітражної проби відбулось інженером-лаборантом Лабораторії у присутності представника КП «Міськводоканал» СМР.
- (76) Результати аналізу арбітражної проби, проведеного Лабораторією, відрізнялись від результатів аналізу контрольної проби, проведеної в лабораторії КП «Міськводоканал» СМР, а саме показники забруднюючих речовин у стічних водах, визначені в лабораторії Підприємства, були вищими.
- (77) КП «Міськводоканал» СМР повідомило АТ «Науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут атомного та енергетичного насособудування» про невизнання результатів аналізу арбітражної проби, зробленої у Лабораторії, у зв'язку із застосуванням Лабораторією іншої методики вимірювання та інших приладів відмінних від тих, які є у лабораторії Підприємства, що суперечить пункту 6.10 Місцевих правил.
- (78) При цьому, за інформацією Лабораторії, наданою листом від 10.12.2019 № 1960 (вх. від 19.12.2019 № 8-01/2717/02-10), методика вимірювання, яка використовувалась під час проведення аналізу арбітражної проби стічних вод АТ «Науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут атомного та енергетичного насособудування», допущена до використання та наведена в сфері технічної компетентності лабораторії, що є невід'ємною частиною свідоцтва про визначення технічної компетентності, а обладнання використовується у відповідності до заявленого методу вимірювання. Всі засоби вимірювальної техніки відображені у паспорті лабораторії, а також мають підтвердження працездатності від ДП «Сумистандартметрологія».
- (79) Таким чином, КП «Міськводоканал» СМР, посилаючись на пункт 6.10 Місцевих правил, не взяло до уваги результати аналізу арбітражної

проби, проведеної Лабораторією, та нарахувало АТ «Науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут атомного та енергетичного насособудування» плату (штрафні санкції) за скид вод за понаднормативним забрудненням у розмірі 6339,35 грн.

- (80) Аналогічна ситуація склалась і з ПрАТ «Технологія» та АТ «Сумський завод насосного та енергетичного машинобудування «Насосенергомаш».
- (81) Вимоги до незалежних лабораторій, які містяться у пунктах 6.9 та 6.10 Місцевих правил, розроблених КП «Міськводоканал» СМР, є дискримінаційними та такими, що можуть призвести до:
- ущемлення інтересів споживачів – суб'єктів господарювання;
 - обмеження права споживачів – суб'єктів господарювання на вибір незалежної лабораторії для проведення аналізу арбітражної проби;
 - обмеження конкуренції на ринку послуг з проведення лабораторних досліджень, зокрема, аналізу арбітражних проб стічних вод споживачів – суб'єктів господарювання, адже за інформацією ДП «Сумський регіональний науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації» (ДП «Сумистандартметрологія»), наданою листом від 13.01.2020 № 6/58 (вх. від 23.01.2020 № 68-01/149), на території Сумської області, окрім КП «Міськводоканал» СМР, мають атестовані лабораторії ще 3 суб'єкта господарювання.
- (82) Отже, Місцеві правила містять додаткові умови до незалежних лабораторій під час проведення ними арбітражних проб споживачів - суб'єктів господарювання, які не передбачені діючим законодавством України.
- (83) Враховуючи наведене, дії КП «Міськводоканал» СМР, які полягають у включенні до Місцевих правил, а саме до пунктів 6.9. та 6.10, додаткових вимог до незалежних лабораторій, які непередбачені діючим законодавством, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів та до обмеження конкуренції на ринку послуг з проведення лабораторних досліджень, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг централізованого водовідведення.
- (84) Таким чином, Міська рада, затвердивши своїм рішенням Місцеві правила, які містили додаткові умови до незалежних лабораторій під час проведення ними арбітражних проб споживачів - суб'єктів господарювання, які не передбачені діючим законодавством України, легітимувала вчинення КП «Міськводоканал» СМР порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

- (85) За інформацією, отриманою в ході розгляду Справи, КП «Міськводоканал» СМР листом від 02.06.2021 за вих. № 22/3670 подало до Міської ради проект рішення «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету Сумської міської ради від 15.01.2019 № 4 «Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Суми», яким вносились зміни до пунктів 6.9. та 6.10. Місцевих правил.
- (86) Міська рада листом від 03.12.2021 № 6299/03.02.02-07 (вх. від 14.12.2021 № 6858) повідомила, що виконавчим комітетом Міської ради 30.06.2021 прийнято рішення від 30.06.2021 № 1232-МР «Про часткове скасування рішення виконавчого комітету Сумської міської ради «Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Суми» № 4 від 15.01.2019»». Згідно з пунктом 1 цього рішення «1. Скасувати пункт 1 рішення виконавчого комітету Сумської міської ради «Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Суми» № 4 від 15.01.2019»...» (мова оригіналу.)
- (87) Слід зазначити, що пунктом 1 рішення виконавчого комітету Сумської міської ради від 15.01.2019 № 4 «Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Суми»» були затверджені Місцеві правила («...1. Затвердити Правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Суми...» (мова оригіналу)).
- (88) Як зазначено у листі Міської ради від 03.12.2021 № 6299/03.02.02-07 (вх. від 14.12.2021 № 6858) «... Правила приймання стічних до систем централізованого водовідведення м. Суми від 15.01.2019 № 4 скасовані рішенням Сумської міської ради від 30.06.2021 № 1232-МР «Про часткове скасування рішення виконавчого комітету Сумської міської ради «Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Суми» № 4 від 15.01.2019 року»». (мова оригіналу).
- (89) Таким чином, Місцеві правила, які містили додаткові умови до незалежних лабораторій під час проведення ними арбітражних проб споживачів - суб'єктів господарювання, які не передбачені діючим законодавством України, рішенням виконавчого комітету Міської ради від 30.06.2021 № 1232-МР скасовані.
- (90) Також слід зазначити, що КП «Міськводоканал» СМР у листі від 19.11.2021 № 7311/22 (вх. від 26.11.2021 № 6535) зазначило, що «...Місцеві правила є нечинними.... КП «Міськводоканал» СМР під час приймання стічних вод від суб'єктів господарювання до систем централізованого водовідведення м. Суми керується Правилами приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та Порядком визначення розміру плати, що справляється за

понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення, затвердженими наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.12.2017 № 316...» (мова оригіналу).

- (91) Отже, в ході розгляду Справи порушення законодавства про захист економічної конкуренції Міською радою припинено.

4. Правова кваліфікація дій Відповідача

- (92) Статтею 19 Конституції України передбачено, що органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (93) Забороняються дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), що полягають у схиленні суб'єктів господарювання, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю до порушень законодавства про захист економічної конкуренції, створенні умов для вчинення таких порушень чи їх легітимації.
- (94) Легітимація порушень законодавства про захист економічної конкуренції виникає у випадку підтвердження правомірності протиправних дій суб'єкта господарювання відповідним актом органу влади чи органу місцевого самоврядування.
- (95) Діяння, передбачені статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», не мають самостійного антиконкурентного ефекту. Однак, вони роблять більш імовірними або посилюють суспільно шкідливі наслідки тих порушень законодавства про захист економічної конкуренції, які легітимують.
- (96) Таким чином, Міська рада, затвердивши Рішенням Місцеві правила, які містять додаткові вимоги до незалежних лабораторій (пункти 6.9. і 6.10), що не передбачені діючим законодавством України, легітимувала вчинення Підприємством порушення законодавства про захист економічної конкуренції, у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку.
- (97) Такі дії Міської ради є порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50, статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, а саме, легітимації вчинення КП «Міськводоканал» СМР порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

На підставі вищевикладеного, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 №169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати дії СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ В ОСОБІ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ [REDACTED] які полягали у затвердженні рішенням від 15.01.2019 № 4 Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Суми, які містили додаткові вимоги до незалежних лабораторій (пункти 6.9. і 6.10), що не передбачені діючим законодавством України, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 7 статті 50, статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, а саме, легітимації вчинення КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «МІСЬКВОДОКАНАЛ» СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідно до частини першої статті 60 зазначеного Закону рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК